

Επιμέλεια: Γιάννης Ασδρακάς
 asdr@express.gr

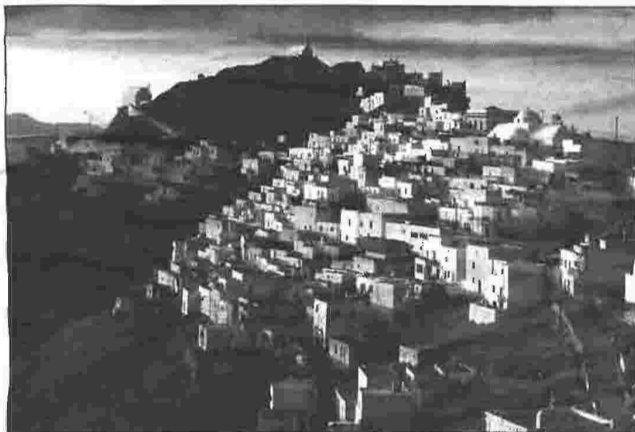
Η ζωή είναι βιβλίο

▲ Τεύκρος Μιχαηλίδης

«Τα τέσσερα χρώματα του καλοκαιριού»

Εκδόσεις: «Πόλις»

ΕΝΑ σημείο όπου τέμνονται δύο δυνάμεις που αποκωδικοποιούν τις καταστάσεις με εντελώς διαφορετικό αλγόριθμο, ο έρωτας και τα μαθηματικά, προσδιορίζει ο Τεύκρος Μιχαηλίδης στο νέο του βιβλίο με τίτλο «Τα τέσσερα χρώματα του καλοκαιριού». Πρόκειται για ένα νησί του Αιγαίου, τη Σέρφω, όπου τη δεκαετία του 1970 διαδραματίζεται αυτό το «ερωτικό και μαθηματικό μυθιστόρημα». Οι προεκτάσεις του μυθιστορήματος του μαθηματικού και συγγραφέα είναι πολλές. Με αφορμή τις καλοκαιρινές διακοπές περνά μπροστά από τον αναγνώστη η τοπική ιστορία του νησιού, όπου φωτίζεται μία κορυφαία στιγμή του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα. Και ξεπερνώντας την ιστορία που εμπειροκλείεται στις ακτές του νησιού φτάνει στις διώξεις των Εβραίων καθηγητών πανεπιστημίου από τους ναζί στη Γερμανία του Μεσοπολέμου. Όλα ξεκινούν όταν κάτω από τον καυτό ήλιο του καλοκαιριού ένας μαθηματικός που μόλις έχει ολοκληρώσει τη στρατιωτική του

θπεία γνωρίζει στη Σέρφω μια νεαρή κοπέλα με ένα ξενικό όνομα, την Ερνεστίν, η οποία δουλεύει μαζί με τον θείο της στο καφέ-εστιατόριο του λιμανιού. Μεταξύ τους αναπτύσσεται ένας έρωτας. Και όταν το κορίτσι θα αρχίσει να αποκαλύπτει τις ρίζες του στον νέο της φίλο θα φανερωθεί ότι η γαλλική της καταγωγή συνδέεται με εκείνην της εξεγερσης των μεταλλωρύχων της Σερφίφου τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα.

Παράλληλα θα προκύψει και η λύση του «μαθηματικού προβλήματος των τεσσάρων χρωμάτων», του πρώτου που επιλύθηκε με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή τη δεκαετία του 1970. Συγκεκριμένα, το 1852 ο Francis Guthrie έθεσε στον παλιό καθηγητή του Augustus De Morgan το ακόλουθο πρόβλημα: «Πόσα το πολύ χρώματα απαιτούνται για να χρωματίσουμε έναν οποιοδήποτε επίπεδο χάρτη με τιν

προϋπόθεση δύο χώρες που έχουν κοινό σύνορο να μην έχουν το ίδιο χρώμα;». Ο ίδιος ισχυρίστηκε ότι τέσσερα χρώματα αρκούν και την ίδια άποψη διατύπωσαν όλοι όσοι ασχολήθηκαν με το πρόβλημα - ανάμεσα σ' αυτούς και πολλοί εξέχοντες μαθηματικοί. Ωστόσο στα 120 χρόνια που ακολούθησαν κανένας δεν μπόρεσε να δώσει ούτε μια απόδειξη που θα καθιστούσε την εικασία του Guthrie θεώρημα, αλλά ούτε ένα αντιπαράδειγμα που θα την κατέρριπτε. Μόλις το 1975 οι μαθηματικοί Appel και Haken δημοσίευσαν μια απόδειξη, βασισμένη σε μη επαληθεύσιμα στοιχεία από ηλεκτρονικό υπολογιστή.

• «Τα τέσσερα χρώματα του καλοκαιριού» παρουσιάζεται την Πέμπτη 26 Ιανουαρίου στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων. Με τον συγγραφέα Τεύκρο Μιχαηλίδη θα συζητήσουν οι Τίτινα Δανέλλη, συγγραφέας, Αντώνης Μελάς, καθηγητής στο Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, Δώρα Σαρρή, δημοσιογράφος και Ιωάννα Σουφλέρη, βιολόγος-δημοσιογράφος. Ωρα: 7 μ.μ.

▲ Μαρία Τσαρούχα

Διαυγές κενό κεφάλι

Εκδόσεις: «Ηριδανός»

ΤΟ «Διαυγές κενό κεφάλι» της κοινωνιολόγου και ηθοποιού Μαρίας Τσαρούχα είναι μέρος μιας μεγαλύτερης διαδικασίας, είναι μια χαρμάδα που ανοίγει στη ζωή της συγγραφέως. Μέσα από τη χαρμάδα διαφαίνεται η νόσος της οικογένειας και το βιβλίο είναι η ακτινογραφία των επιπτώσεων αυτής της νόσου, για την οποία κανένα μέλος της οικογένειας δεν αναλαμβάνει την ευθύνη που του αναλογεί.

Τα λογοτεχνικά βιβλία έχουν αρχή, μέση, τέλος. Αυτό το βιβλίο όσες φορές και εάν γραφεί και διαβαστεί θα παραμείνει ένα βιβλίο ανολοκλήρωτο. Η συγγραφέας μέσα από γραφή φαινομενικά χωρίς δομή αναγνωρίζει το πόσο δύσκολο είναι για το κάθε μέλος της οικογένειας ξεχωριστά να ορίσει και να αναδείξει τη δύναμή του εφόσον από την αρχή της γέννησής του έχει υποστεί θραυσματοποίηση του εαυτού σε πολλά κομμάτια. Κάθε μέλος της οικογένειας είναι σαν ένα αρχαίο αγγείο που στην ανασκαφή βρέθηκαν μόνο κομμάτια του. Σε αυτή την ιστορία τα κομμάτια χρειάζονται φροντίδα και όχι το όλον.

▲ Βίκι Ιοβάνη

«Μαμάδες και νήπια»

Μετάφραση: Σέβυ Σπυριδογνανάκη
 Εκδόσεις: «Ψυχογιός»

ΤΟ δίλημμα ενός ζευγαριού αν έφτασε ή όχι η ώρα το παιδί τους να αποχωριστεί την κούνη και να εγκαταστήσει το κρεββάτι του, απασχολεί περισσότερο τους γονείς από το αν ο κλυδωνισμός της παγκόσμιας οικονομίας θα οδηγήσει τους χρηματιστηριακούς δείκτες στα βάραθρα. Για αυτές τις μηδαμινές, για όλους είναι έξω από τον «χορό», αποφάσεις που φαντάζουν σαν τη διέλευση του Ρουβίκωνα κυρίως για τους νέους γονείς, δίνει απαντήσεις στο βιβλίο της «Μαμάδες και νήπια» η Αμερικανίδα συνεργάτης ως αρθρογράφος των «Los Angeles Times» και του περιοδικού «Child», Βίκι Ιοβάνη. Η συγγραφέας υπήρξε επίσης συνεργάτρια των εκπομπών «Today», «Oprah», «The View». Αλλά κυρίως είναι μητέρα τεσσάρων παιδιών που σήμερα βρίσκονται στην εφηβεία, προσδίδοντας στις συμβουλές της την αξία από κάποιον που τα έχει περάσει και έχει επιβιώσει! Στο βιβλίο δίνει απαντήσεις στο πώς να λέτε «όχι» και να το εννοείτε και πώς να νικίσετε σ' έναν διάλογο μ' ένα άτομο που το λεξιλόγιό του περιορίζεται σε εκατό λέξεις.

▲ Τάσος Μαντζαβίνος

«Η δύναμής μου εν ασθενεία τελειούται»

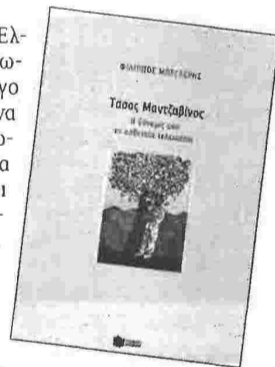
Εκδόσεις: «Πατάκη»

ΣΕ όλους όσοι επιθυμούν να ανακαλύψουν ή να γνωρίσουν βαθύτερα το έργο του εικαστικού Τάσου Μαντζαβίνου απευθύνεται η πρώτη μονογραφία για τη ζωή και τη ζωγραφική του καλλιτέχνη μέσα από την προσωπική ματιά του Φίλιππου Μπεγλέρη. Αυτή η «βουτιά» στον κόσμο του καλλιτέχνη γίνεται μέσα από μια προσέγγιση βιωματική, η οποία σχετίζεται άμεσα με τον πυρήνα της ζωγραφικής του. Το υλικό που υπάρχει στις σελίδες της έκδοσης αποτελείται από εκτενή κείμενα του συγγραφέα, ανέκδοτα γραπτά του καλλιτέχνη, καθώς και μικρότερα κείμενα που γράφτηκαν ειδικά για το βιβλίο από άλλους καλλιτέχνες, συνεργάτες και

φίλους του Τάσου Μαντζαβίνου. Επίσης το λεύκωμα πλαισιώνεται από δημοσίευτο βιογραφικό και φωτογραφικό υλικό, καθώς και από 100 περίπου έργα του Τάσου Μαντζαβίνου (λάδια, σχέδια, κατασκευές), από όλες τις περιόδους της δημιουργικής του πορείας, επιλεγμένα από τον ίδιο τον καλλιτέχνη. Οπως σημειώνει ο συγγραφέας του λευκώματος: «Το έργο κάθε καλλιτέχνη επηρεάζεται βαθιά από τα προσωπικά του βιώματα. Καθορίζεται από τους δικούς του δαίμονες...». Ο Τάσος Μαντζαβίνος γεννήθηκε, ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Σπούδασε ζωγραφική στην ΑΣΚΤ (1979-1985). Την πρώτη του ατομική έκθεση πραγματοποίησε στην Αθήνα τη χρονιά της αποφοίτησής του. Έχει παρουσιάσει έργα του σε ατομικές και ομαδικές

εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Στο έργο του εκφράζει ένα προσωπικό ζωγραφικό ιδίωμα που πηγάζει από μια εξπρεσιονιστική γραφή.

• Η έκδοση παρουσιάζεται αύριο στο Ινστιτούτο Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης (Βαλαωρίτου 9α). Ωρα: 8.00 μ.μ.

▲ Μάικλ Μορπούργκο

«Το άλογο του πολέμου» έχει τη δική του συναρπαστική ιστορία...

Εκδόσεις: «Πατάκη»

ΚΑΠΟΙΟΙ που διαβάζουν αυτές τις γραμμές ίσως έχουν δει στις αίθουσες την κινηματογραφική μεταφορά του βιβλίου του Βρετανού συγγραφέα Μάικλ Μορπούργκο «Το άλογο του πολέμου» από έναν από τους πατριάρχες της σκηνοθεσίας, τον Στίβεν Σπίλμπεργκ. Όμως αυτή η υπερπαραγωγή με την αξία των κλασικών χολιγουντιανών έργων σεναριοποίησε ένα βιβλίο γραμμένο το 1982 που από τη μέρα που εκδόθηκε έως και το 2007 οι πωλήσεις του ήταν ελάχιστες. Μέσα από τις σελίδες του ο αναγνώστης γίνεται θεατής της ιστορίας

ενός αλόγου. Με σκηνικό τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο και την εποχή του το άλογο θα γίνει η αφορμή για έναν νεαρό να ανδρωθεί. Θα το αγοράσει ένας αξιωματικός του αγγλικού στρατού και θα καταλήξει ύστερα από μία μάχη στα χέρια των Γερμανών στρατιωτών. Ένας λιποτάκτης θα το χρησιμοποιήσει ως μέσον για να ξεφύγει από τα χαρακώματα. Και στη συνέχεια θα βρεθεί στα χέρια μιας έφηβης για να ξανακαταλήξει στο μέτωπο ως άλογο μεταφοράς βαρέων όπλων. Υστερα από απίστευτες περιπέτειες θα το ξαναβρεί ο πρώτος του ιδιοκτήτης ο οποίος έχει καταταγεί, τις τελευταίες ημέρες του πολέμου. Το βιβλίο λοιπόν έλαβε καλές κριτικές χωρίς αυτό να

μεταφράζεται και σε πωλήσεις. Το 1983 μπήκε στη βραχεία λίστα των υποψήφιων βιβλίων για το Μεγάλο Εθνικό Βραβείο, αλλά δεν το κέρδισε. Οπως λέει χαρακτηριστικά ο ίδιος ο συγγραφέας, «με πήγαν στην τελετή απονομής των βραβείων με λιμουζίνα, αλλά, όταν όλα τελείωσαν, η λιμουζίνα είχε εξαφανιστεί κι έτσι αναγκάστηκε να γυρίσω σπίτι μου με το μετρό». Ο Μορπούργκο συνέχισε να γράφει και να εκδίδει, πολλές φορές δύο και τρία βιβλία τον χρόνο (ως σήμερα έχει εκδώσει πάνω από 120) και η φήμη του μεγάλωσε. Παρ' όλα αυτά, το «Άλογο του πολέμου» εξακολουθούσε να έχει πολύ χαμηλές πωλήσεις, τις χαμηλότερες από οποιοδήποτε έργο του. Όμως όλα άλλαξαν το 2007, όταν το έργο ανέβηκε στο National Theater. Στον ρόλο των αλόγων έπαιζαν κούκλες με κινού-

μενα μέλη σε φυσικό μέγεθος, που είχε δημιουργήσει ειδικά για την παράσταση η «Handspring Puppet Company of South Africa». Η ανταπόκριση του κοινού αλλά και των κριτικών στην παράσταση ήταν ενθουσιώδης. Τα σκόλια αποθεωτικά. Την επόμενη χρονιά η παράσταση μεταφέρθηκε στο West End, όπου παίζεται ακόμα. Πέρυσι τον Απρίλη μεταφέρθηκε με επιτυχία στο «Lincoln Center Theater» της Νέας Υόρκης, όπου γνώρισε την ίδια επιτυχία. Την ίδια περίπου εποχή ξεκίνησε και ο Στίβεν Σπίλμπεργκ τα γυρίσματα της ταινίας που βασίζεται στο έργο. Γιατί όμως ένα βιβλίο γραμμένο πριν από τριάντα χρόνια, δίχως σημαντική εμπορική επιτυχία, αποκτά ξαφνικά τέτοια επικαιρότητα και γνωρίζει τόσο θεαματική επιτυχία που ο Αμερικανός εκδότης του αναγκάζεται να το τυπώσει σε

200.000 αντίτυπα; Σύμφωνα με τον συγγραφέα, η ιστορία του βιβλίου «μιλά» σήμερα περισσότερο στον αναγνώστη απ' ό,τι πριν από τριάντα χρόνια, εξαιτίας της εποχής όπου ζούμε. «Το 1982 ο μόνος πόλεμος που μπορούσε να φέρει στο μυαλό του ο Βρετανός αναγνώστης, ήταν ο Ψυχρός Πόλεμος» λέει ο Μορπούργκο. «Οι καιροί, όμως, έχουν αλλάξει και τα τελευταία είκοσι χρόνια ο πόλεμος μοιάζει να αποκτά επιδημικές διαστάσεις». Ο Μάικλ Μορπούργκο είναι ένας από τους πιο πετυχημένους Βρετανούς συγγραφείς παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας. Έχει βραβευθεί με τα Whitbread Award, Smarties Award, Circle of Gold Award και Children's Book Award, έχει υπάρξει κάτοχος του Children's Laureate, ενώ ήταν τέσσερις φορές υποψήφιος για το Carnegie Medal.